

zaaknummer 2010-T579 (1)

28 november 2014

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mevrouw mr. T. Hekster,

tegen:

(wijlen) **[naam]**,
geboren op [datum] en overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie Fraters CMM.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 9 april 2013. Op 2 mei 2013 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], Algemene Overste Fraters CMM. Op 29 oktober 2014 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden. Klager is verschenen met zijn echtgenote. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mevrouw mr. T. Hekster. Namens de congregatie is verschenen de heer [naam], Provinciaal Overste Fraters CMM.

2. De klacht

2.1. Klager is door aangeklaagde seksueel misbruikt, in de periode dat klager voor de tweede maal in het internaat [naam] verbleef, waarvan aangeklaagde directeur was. Het misbruik bestond steeds uit anale verkrachtingen, voorafgaand door fysieke mishandeling met een bamboestok.

Het misbruik vond plaats in de kamer van aangeklaagde. Met de bamboestok sloeg hij klager eerst (hard) op zijn blote billen, nadat hij hem had opgedragen om op zijn schoot te komen liggen met zijn gezicht naar de grond gekeerd. Hierna droeg hij klager op om te gaan zitten op de schoot van aangeklaagde. Vervolgens heeft aangeklaagde klager anaal verkracht. Klager herinnert zich nog heel goed dat het bloed ten gevolge van de verkrachting langs zijn benen naar beneden liep. Klager gilte het uit van de pijn. Dat leidde er niet toe dat aangeklaagde zijn handelingen staakte. In tegendeel. Aangeklaagde ging verder met de gruwelijke verkrachting en drukte daarbij zijn hand over de mond en de neus van klager. Van dit beeld en dit gevoel schrikt klager nog bijna iedere nacht wakker.

Aangeklaagde heeft klager op deze wijze tenminste drie keer verkracht.

- 2.2. De gevolgen van het misbruik zijn voor klager altijd aanwezig: klager draagt het misbruik vierentwintig uur per dag en zeven dagen per week met zich mee. Doet klager zijn ogen dicht, dan ziet hij weer voor zich wat aangeklaagde met hem deed. Kijkt klager naar een vrolijke film op televisie dan heeft hij even afleiding. Dan is hij zelf ook weer vrolijk. Is de film afgelopen en begint het gewone leven weer, dan is klager direct weer terug bij af.

Zijn nachten zijn een hel. Hij durft niet te gaan slapen, omdat hij weet wie hij in zijn slaap tegenkomt. Valt hij in slaap, dan schrikt hij binnen de kortste keren wakker en gaat dan maar naar beneden om het vreselijke gevoel dat hij aan de herbelevingen overhoudt van zich te kunnen afschudden. Het gaat altijd over hetzelfde: het seksueel misbruik waarvan klager slachtoffer is geworden. Klager krijgt van de psychiater slaappillen voorgeschreven, maar het juiste middel en de juiste dosering is tot op heden nog niet gevonden. Dat brengt mee dat naast de gruwelijke nachten klager overdag vaak niet 'te genieten' is en warrig.

Klager heeft zich door het misbruik letterlijk kapot gewerkt. Dat was voor klager de enige manier om de dag door te brengen en het seksueel misbruik even te vergeten. Van januari 1996 tot februari 1996 is klager opgenomen op de afdeling kortdurende intensive klinische behandeling van [Psychiatrisch Centrum].

Klager is uiteindelijk afgekeurd vanwege zijn ernstige psychische klachten.

Van januari 1997 tot februari 1997 is klager opnieuw opgenomen op de afdeling kortdurende intensieve klinische behandeling van [Psychiatrisch Centrum]

Klager sliep slecht, vergde teveel van zichzelf, had veel andere lichamelijke klachten. Een time-out en rust binnen het systeem was noodzakelijk.

Op dit moment heeft klager nog heel veel klachten. Zijn huisarts schrijft dat de klachten wijzen op een posttraumatische stress stoornis na langdurig en ernstig seksueel misbruik en mishandeling als kind, welke met het ouder worden zelfs steeds erger lijken te worden.

Sinds kort staat klager onder intensieve behandeling bij een aantal hulpverleners van [instelling] in [plaats]. Dit is voor hem heel erg zwaar. Klager heeft zojuist gehoord dat hij naar een ander team zal worden overgeplaatst. Daarvoor moet hij opnieuw zijn verhaal vertellen. Hij vindt dat bijna niet te doen. De slaapmiddelen die hem zijn verstrekt, helpen hem niet. Integendeel. Hij wordt hiervan juist heel verward en agressief.

- 2.3. Klager wil niets liever dan zijn ogen weer te kunnen sluiten zonder dat hij direct alle ellende weer voor zich ziet en voelt. Aangeklaagde is niet meer in leven. De kerkelijke gezagsdrager kan dit simpelweg niet voor hem goedmaken. Maar klager heeft er goede hoop op dat erkenning van zijn klachten en een oprechte spijtbetuyging hem wel kan helpen. En hij hoopt dat de kerkelijke gezagsdrager ook verder zal proberen zijn leed te verminderen.
- Klager wil ook compensatie ontvangen voor het leed dat hem is aangedaan. Het bedrag daarvan wil hij aanwenden om zijn echtgenote mee te nemen op een reisje naar de zon. Zonder haar had hij het namelijk nooit gered.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven.

[Naam], toenmalig Algemene Overste Fraters CMM heeft de volgende schriftelijke reactie gegeven op de klacht:

Over het gepleegde misbruik door aangeklaagde heeft de Congregatie geen concrete informatie kunnen vinden in de archieven. De Congregatie kan dus geen uitspraak doen over het waarheidsgehalte van klagers zijn klacht, op basis van onderzoek in het archief. Daarmee wil de Congregatie echter niet zeggen, dat zij geen geloof hecht aan wat klager zegt te hebben ervaren. Het is ook overduidelijk dat de misdragingen onder het begrip seksueel misbruik vallen. Het betreft een ernstig seksueel misbruik. Het blijft voor de congregatie onbegrijpelijk dat iemand een kind zo ernstig kan misbruiken. Het gedrag van aangeklaagde is dan ook zeer verwerpelijk, waarbij de congregatie ook nog moet aantekenen dat hij directeur van het instituut was. Het blijft buitengewoon triest en beschamend om te moeten lezen dat klager zo ernstig is misbruikt. Aangeklaagde heeft willens en wetens misbruik gemaakt van zijn machtspositie.

Aangeklaagde kan niet om nadere uitleg worden gevraagd. Uit het relaas van klager heeft de congregatie op kunnen maken dat zijn ervaringen in [internaat] zijn persoonlijk leven zeer negatief heeft beïnvloed en het instituut niet de bescherming heeft geboden waar klager als kind recht op had, na uit huis te zijn geplaatst vanwege ernstige tekortkomingen thuis. De Congregatie wil opnieuw de pijn die klager heeft ervaren als gevolg van dit machtsmisbruik erkennen en haar oprechte verontschuldigen aanbieden voor hetgeen aangeklaagde hem destijds heeft aangedaan.

Mocht de klachtencommissie aan de Congregatie adviseren, de klacht gegrond te verklaren, dan zal de Congregatie zich conformeren aan de uitspraak van deze commissie.

4. De beoordeling

- 4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.
- 4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.
- 4.3. Er zijn meer dan vijftig jaar (klager was destijds tussen de tien en twaalf jaar) verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben voorgedaan. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken.
Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat klager seksueel is misbruikt door aangeklaagde, zoals door klager in het klaagschrift is beschreven (zie punt 2.1.).
De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal in zijn klaagschrift heeft beschreven en ter zitting heeft verteld.
Voorts heeft de Klachtencommissie kennisgenomen van:
- De zaak met zaaknummer 2012-T691 (2) waarin eveneens over seksueel misbruik door aangeklaagde wordt geklaagd.
 - Het schrijven van psychiater [naam], [Psychiatrisch Centrum], d.d. 20 februari 1996 en 3 februari 1997, het schrijven van Riagg [afdeling], d.d. 21 maart 1996 en dat van mevrouw [naam], echtgenote van klager, uit welke brief naar voren komt dat klager omstreeks 1986 dus ruim vóór 2010 - het moment waarop seksueel misbruik in de R.- K. Kerk in de media kwam - al heeft verteld over het misbruik door aangeklaagde.
- Een en ander in onderling verband en samenhang bezien is naar het oordeel van de Klachtencommissie voldoende ondersteuning voor de aannemelijkheid van het seksueel misbruik van klager door de aangeklaagde.
- 4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en gezien de afhankelijkheidsrelatie waarin klager jegens aangeklaagde verkeerde hoogst kwalijk is geweest.
- 4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen.
- 4.6. Over een eventuele financiële vergoeding kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager kan klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Provinciaal Overste van de Congregatie van Fraters CMM de klacht tegen aangeklaagde gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 28 november 2014 door mr. T.F.A.M. Hoogenboom, voorzitter, drs. J.L.H.H. Kunnen en mevrouw drs. Th.M. Bronzwaer, leden, bijgestaan door M.H.J. Materman, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.